



Către: **Ion APOSTOL**
Viceministru al Mediului

Copie: **Octavian CALMÎC**
Viceprim-ministru
Ministerul Economiei

Nr. 64 din 19 iulie 2017

Ref.: Comentariile A.P. „Camera de Comerț Americană din Moldova” la Proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului privind deșeurile de echipamente electrice și electronice

Stimate dle Ministru,

Prin prezenta adresare, A.P. „Camera de Comerț Americană din Moldova” („AmCham Moldova”) se expune suplimentar asupra proiectului de „Regulamentului privind deșeurile de echipamente electrice și electronice” („Regulament”).

1. Aspecte generale

Se recomandă uniformizarea terminologiei utilizate în cadrul Regulamentului. Cu titlu exemplificativ vă prezentăm: „stațiile autorizate pentru tratarea DEEE” vs „stațiile de tratare a DEEE”; „punct de colectare separată a DEEE” vs „punct de colectare a DEEE”; „instalațiile de tratare autorizate” vs „instalații de tratare și de reciclare”, „sistem colectiv” vs „organizație colectivă autorizată”, „deșeu de echipament” vs „echipament uzat”.

Suplimentar, pe tot parcursul textului Regulamentului recomandăm substituirea sintagmei „operator economic” cu „agent economic”, noțiune definită în Legea 845/1992.

2. Pct. 1

Se sugerează substituirea acronimului „DEEE” cu sintagma „categoriile de echipamente electrice și electronice”.

Argumentare:

Anexa nr. 1A listează categoriile de echipamente electrice și electronice reglementate de regulamentul privind DEEE.

3. Pct. 6

Se recomandă completarea listei cu următoarea excepție:

„instalații fixe de mari dimensiuni, cu excepția echipamentelor care sunt în astfel de instalații, dar care nu sunt special proiectate și instalate ca parte a instalațiilor respective”.

Argumentare:

Respectivul tip de echipament este exceptat de la prevederile Directivei 2012/19/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 14 iulie 2012 privind deșeurile de echipamente electrice și electronice (DEEE), publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 197 din 24 iulie 2012¹.

¹ Art. 2 alin. (4), lit. c)

4. Pct. 8

Se recomandă utilizarea următoarelor sintagme pentru cuvintele definiții: „eliminare”, „prevenire”, „reutilizare”, „reciclare”, „tratare”, „valorificare”, în „eliminarea DEE”, „prevenirea DEE”, „reutilizarea DEE”, „reciclarea DEEE”, „tratarea DEEE”, „valorificarea DEEE”, respectiv efectuată ajustarea pe tot parcursul Regulamentului.

La lit. i), subpunctul 3, se recomandă excluderea sintagmei „cu titlu profesional”.

Argumentare:

În vederea respectării principiului consecvenței, cât și conform prevederilor art. 5, lit. a), Legea nr. 317 din 18.07.2003, actul normativ trebuie să se integreze organic în legislație, astfel proiectul trebuie corelat cu prevederile actelor normative de nivel superior. Or, pct. 8 definește o serie de noțiuni ce sunt deja definite în cadrul art. 2, Legea 209/2016 privind deșeurile, precum „eliminare”, „prevenire”, „reutilizare”, „reciclare”, „tratare”, „valorificare”.

5. Capitolul II „Proiectarea Produsului”

Notăm că Regulamentul nu prevede un mecanism și criterii de proiectare în baza cărora un echipament electric sau electronic ar fi considerat admisibil de a fi introdus pe piață. Recomandăm consultarea Ministerului Economiei pentru a evalua oportunitatea acceptării certificatului de conformitate, a declarației de conformitate, a marcajelor de conformitate², drept dovadă a proiectării produsului în spiritul Regulamentului.

6. Pct. 11

Se recomandă revizuirea conceptuală a pct. 11, astfel încât să se evite trimiterea la normele legislației comunitare, iar anexa IV a Directivei 2011/65/UE de a fi inclusă în normele Regulamentului.

Argumentare:

De rând cu alte libertăți, sistemul legislativ al Republicii Moldova se bucură de suveranitate, astfel directivele și regulamentele UE nu sunt încadrate în cadrul normativ național.

7. Pct. 16

Se propune introducerea unei noi norme, cu următorul conținut:

„La solicitarea sistemului colectiv, administrația publică locală pune la dispoziție gratuit spațiu pentru crearea punctului de colectare a DEEE.”

Argumentare:

Articolul 5 alin. (2) Directiva 2012/19/UE, prevede faptul că:

„Pentru DEEE provenite de la gospodăriile particulare, statele membre asigură realizarea următoarelor aspecte:

(a) crearea de sisteme care să permită deținătorilor finali și distribuitorilor să predea cel puțin gratuit aceste deșeuri. Statele membre asigură disponibilitatea și accesibilitatea centrelor de colectare necesare, ținând seama în special de densitatea populației.”

În acest sens, observăm că Directiva precitată instituie această obligativitate nu ca un angajament exclusiv al agenților economici; or în cadrul aceluiași alineat se diferențiază exclusivitatea obligațiilor agenților economici.

² Legea nr. 235 din 01.12.2011

Prin analiză comparativă, observăm că art. 9, alin. (1) și art. 10 alin. (2) Ordonanța de Urgență nr. 5 din 2 aprilie 2015 privind deșeurile de echipamente electrice și electronice, România, impune unităților administrativ-teritoriale colectarea DEEE provenite de la gospodăriile particulare.

În acest context, solicităm transpunerea directivelor atât în ceea ce privește obligațiile agenților economici, dar și drepturile acestora în procesul de asigurare a conformității.

8. Pct. 28

Se recomandă substituirea sintagmei „*structură corporativă*” cu „*asociație patronală*”.

Argumentare:

Sintagma „*structură corporativă*” nu este definită în sistemul legislativ al Republicii Moldova. Literatura de specialitate disponibilă în limba engleză definește acest termen drept structura departamentală a unei corporații.

Pe de altă parte, prevederile din cadrul art. 12, Legea 209/2016 fac referință la sistem colectiv drept structură în cadrul căreia agenții economici au statut de membru a acesteia³, ar prezuma că entitatea ar fi o organizație necomercială, având drept statut juridic de asociație patronală.

9. Pct. 28

Se recomandă eliminarea lit. a). „*încheierea contractelor cu oricare dintre producătorii care solicită acest lucru și care acceptă condițiile contractuale*”.

Argumentare:

Remarcăm că art. 12, Legea 209/2016 prevede două modalități de onorare a responsabilității extinse a producătorului.

Sistem individual – asigurarea îndeplinirii tuturor obligațiilor ce revin unui sistem colectiv.

Sistemul colectiv – prin prezentarea dovezii de membru al unui sistem colectiv⁴.

Acestea servesc ca obiect de reglementare a unui act legislativ, dar nu al unui act normativ subsidiar acestuia.

Prin urmare, în temeiul art. 9 alin. (3) lit. p) al Legii nr. 780 din 27 decembrie 2001, precum și art. 14 al Legii nr. 235 din 20 iulie 2006, considerăm că norma respectivă urmează a fi reliefată în textul unei legi.

10. Capitolul VI „Finanțarea activităților de gestionare a DEEE provenite de la gospodăriile particulare”

Capitolul VI urmează să elimine următoarele neclarități:

- Producătorii care fac parte la un sistem colectiv trebuie să depună o garanție financiară la dispoziția sistemului colectiv?
- Sistemul colectiv trebuie să depună o garanție financiară la dispoziția Fondului Ecologic național, în numele membrilor săi?
- Care este modalitatea formării taxei de gestionare a DEEE ce urmează a fi achitată de către producători?
- Care este volumul taxelor de gestionare a DEEE ce se prezumă a fi achitate de către producători către sistemul colectiv (în limita obiectivelor de colectare vs în volumul produselor pus pe piață)?
- Aceste taxe urmează a fi scutite de TVA sau nu?
- Cum se va asigura colectarea taxelor din achiziționare online transfrontalieră a echipamentelor electrice și electronice?

11. Pct. 45

Se propune expunerea pct. 45 în următoarea redacție:

³ Alin. (5) lit. d), e); alin. (8)

⁴ Alin. (5) lit. d)

„La introducerea unor EEE pe piață, după data intrării în vigoare a prezentului Regulament, fiecare producător garantează finanțarea gestionării tuturor DEEE provenite de la EEE introduse pe piața națională.”.

Argumentare:

În redacția propusă, Regulamentul prevede că fiecare producător va depune o garanție care să demonstreze că va fi finanțată gestionarea tuturor DEEE provenite de la EEE introduse pe piața națională. Faptul apartenenței la un sistem colectiv nu reprezintă o garanție în sine.

12. Pct. 46

Se sugerează următoarea redacție a pct. 46, lit. a):

„a) scrisoare de garanție bancară, depozit bănesc sau poliță de asigurare de garanție, pus la dispoziția Fondului Ecologic Național pentru perioada de garantare, a cărei valoare reprezintă costurile reale ale finanțării operațiunilor prevăzute la pct. 43 introduse pe piața națională și o dobândă calculată la rata de referință CHIBOR.

Argumentare:

Rata propusă de autor (60% anual) reprezintă o dobândă nejustificat de mare, a cărei suportare nu este întemeiată de către autor. Drept alternativă, se propune calcularea ratei dobânzii anuale în baza ratei de referință CHIBOR ce reprezintă rata de referință calculată în baza cotațiilor orientative/ferme ale băncilor contribuții pentru plasarea mijloacelor bănești în lei moldovenești la alte bănci⁵.

Suplimentar propunem extinderea instrumentelor de garantare a finanțării colectării, tratării, valorificării și eliminării nepoluante a DEEE către polița de asigurare de garanție. La acest capitol, considerăm necesară consultarea opiniei Comisiei Naționale a Pieței Financiare.

13. Pct. 52

Se sugerează eliminarea pct. 52: *„Costurile de colectare, tratare și eliminare nepoluantă nu se evidențiază separat la momentul vânzării de noi produse.”.*

Argumentare:

Evidențierea separată a costului de gestionare a DEEE duce la transparentizarea raportului dintre consumator și comerciant, fapt ce ar genera o responsabilizare sporită a acestora. Remarcăm că norme similare nu se regăsesc în Directiva 2012/19/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 14 iulie 2012 privind deșeurile de echipamente electrice și electronice (DEEE), publicată în Jurnal Oficial al Uniunii Europene L 197 din 24 iulie 2012.

14. Pct. 68

Se recomandă eliminarea punctului 68: *„Producătorii care introduc pe piață EEE vor fi identificați în mod clar prin etichetele aplicate pe echipamente.”.*

Argumentare:

Remarcăm că respectiva obligație nu se regăsește în normele Directivei 2012/19/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 14 iulie 2012 privind deșeurile de echipamente electrice și electronice (DEEE), publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 197 din 24 iulie 2012, iar o asemenea obligație ar putea duce la o majorare a prețurilor la echipamentele electrice și electronice.

15. Pct. 73

Se recomandă eliminarea lit. d): *„d) certificatul de înregistrare la Camera Înregistrării de Stat (copie conformă cu originalul);”.*

Argumentare:

⁵ Hotărâre CA BNM nr. 110 din 30.05.2013

Camera Înregistrării de Stat nu eliberează un astfel de act.

16. Pct. 76

Se sugerează eliminarea conceptului de *termen de valabilitate a înscrierii în sistemul Informatic privind managementul deșeurilor*.

Argumentare:

Nu este clară necesitatea radierii automate a agenților economici din sistemul informatic privind managementul deșeurilor, precum și autorul nu prevede un termen în care înscrierea ar rămâne valabilă. În acest context, se solicită modificarea normei ce ar presupune că înscrierea este valabilă până la momentul solicitării agentului economic de radiere din registru.

17. Pct. 80

Se sugerează eliminarea sintagmei „pe suport hârtie”.

Argumentare:

Norma instituie o obligativitate dublă a de raportare pentru agenții economici. Or, Strategia Națională de dezvoltare „Moldova 2020”⁶ prevede digitalizarea totală a serviciilor publice prestate mediului de afaceri.

18. Pct. 81

Se recomandă amânarea obligativității primei raportări pentru 30 aprilie 2019.

Argumentare:

Ținându-se cont de calendarul de promovare a respectivului Regulament, cât și de volumul activităților ce urmează a fi întreprinse de mediul privat în vederea asigurării conformității la normele prezentului Regulament, se solicită amânarea instituirii obligativității pentru 2019.

19. Pct. 83

Se sugerează înlocuirea cuvântului „organizațiile” cu „sistemele”, precum și eliminarea sintagmei „pe suport hârtie”.

20. Pct. 96

Deși Codul Contravențional conține o serie de norme în ceea ce privește încălcarea regulilor de gestionare a deșeurilor, acestea sunt corelate la Legea nr. 1347-XIII din 9 octombrie 1997 privind deșeurile de producție și menajere. Așadar concluzionăm lipsa unor instrumente de sancționare a agenților economici neoneroși, în partea ce ține nerespectarea Regulamentului privind deșeurile de echipamente electrice și electronice, or mecanismele de aplicare a prevederilor legale și a celor de sancționare urmează a fi dezvoltate și promovate paralel, întru asigurarea conformării benevole la noile rigori legislative.

Situația urmează a fi abordată într-un mod complex, mai ales prin prisma faptului că agenții economici urmează să creeze sisteme colective de gestionare a deșeurilor, fapt ce implică alocarea unor resurse financiare considerabile din partea agenților economici la etapa asocierii acestora. Remarcăm că Legea nr. 209 din 29.07.2016 atribuie calitatea de agent constatatator „Autorității administrative cu funcție de supraveghere și control în domeniul gestionării deșeurilor”, fără a specifica expres denumirea instituției publice responsabile.

21. Pct. 101

Se propune expunerea normei în următoarea redacție:

„Comercializarea EEE provenite de la producători care nu sunt înscriși în registrul de evidență prevăzut la pct. 70 este interzisă.”

⁶ Lege nr. 166 din 11.07.2012 pentru aprobarea Strategiei naționale de dezvoltare



Argumentare:

În temeiul legii 845/1992, agentul economic desfășoară activitate de fabricare a producției, executare a lucrărilor și prestare a serviciilor, desfășurată de cetățeni și de asociațiile acestora în mod independent, din proprie inițiativă, în numele lor, pe riscul propriu și sub răspunderea lor patrimonială cu scopul de a-și asigura o sursă permanentă de venituri. Acesta nu are abilități de agent constatat, și nici nu dispune de instrumentele de verificare a conformității producătorului la prevederile prezentului Regulament. În acest sens, agenții economici prezenți în lanțul de distribuție de nivel național, urmează să se asigure că producătorul este afiliat la un sistem colectiv de gestionare a DEEE, sau și-a organizat sistemul în mod individual, prin solicitarea numărului de înregistrare la aceste sisteme, sau în registrul de evidență a producătorilor de EEE.

22. Pct. 102

Se recomandă eliminarea pct. 102

Argumentare:

Prevederile pct. 102 fac referință la normele stipulate în art. 64, Legea 209/2016, or art. 64 face referință la transportul internațional de bunuri (import; tranzit internațional), iar pct. 64 face reglementează inclusiv situațiile transportului național de deșeuri. În acest context, amintim normele art. 5, alin. (1), lit. b) „proiectul de act normativ întocmit pe baza unui act de nivel superior nu poate depăși limitele competenței instituite prin acel act și nici nu poate contraveni scopului, principiilor și dispozițiilor acestuia.”.

23. Pct. 104

Se recomandă eliminarea pct. 104.

Argumentare:

Redacția propusă poartă un caracter ambiguu, respectiv contravine art. 4, lit. e), Legea 317/2003. În primul rând, norma extinde limitele competenței instituite prin art. 22, legea 209/2016, ce impune condiții de etichetare doar a deșeurilor periculoase. Suplimentar, articolul precizat delegă responsabilitate Guvernului de elaborare a normelor privind ambalarea și etichetarea deșeurilor periculoase. În acest context, se consideră binevenit ca Regulamentul să conțină norme de trimitere la actele normative specifice.

24. Pct. 105

Se propune eliminarea pct. i): „Copia facturii și a contractului privind vânzarea și/sau transferul de proprietate asupra echipamentului uzat;”

Argumentare:

Categoria de echipamente la care se referă punctul respectiv sunt cele destinate reutilizării directe sau extinse de către proprietarul inițial, în scopuri pentru care au fost destinate inițial. În cazul transportului internațional, vămuirea mărfurilor la export se efectuează în baza documentelor comerciale. Remarcăm că exportul unui echipament uzat poate fi realizat nu doar în scopul comercializării acestuia, dar și în scopuri de reparare, condiție în care factura sau contractul privind vânzarea și/sau transferul de proprietate asupra echipamentului uzat sunt documente improprii acestui tip de exercițiu.

Suplimentar, recomandăm excluderea sintagmelor din parantezele incluse în pct. 105.

25. Pct. 106

Se propune următoarea redacție a pct. 106:

„Se permite scoaterea din țară a echipamentului uzat, menționat în pct. 6, litera i), cu condiția însoțirii acestuia de Formularul de însoțire a echipamentelor uzate care cad sub incidența pct.6, litera i) în cazul transportului transfrontalier, al cărui model este prevăzut în Anexa 12.”.



Argumentare:

Garanțiile expuse la lit. b) a pct. 106 sunt asigurate prin regimul scoaterii din țară a echipamentelor destinate a fi reparate și ulterior reintroduse în țară – export temporar, reglementat în cadrul Secțiunii II, Capitolul II, Regulamentului de aplicare a destinațiilor vamale prevăzute de Codul vamal al Republicii Moldova.

26. Pct. 107

Se recomandă eliminarea pct. 107.

Argumentare:

Regulamentul deja prevede o formă de garantare a stării defecte a echipamentelor uzate, prin semnarea Formularului de însoțire a echipamentelor uzate. Prevederea propusă de autor nu acoperă situațiile când în Republica Moldova nu există centre de deservire pentru anumite tipuri de utilaj, fapt ce impune imposibilitatea asigurării evaluării și testării echipamentului uzat destinat reutilizării directe.

27. Pct. 110

Se recomandă eliminarea pct. 110.

Argumentare:

Norma poartă un profund caracter ambiguu, întrucât nu este desemnată autoritatea care va aprecia că bunul este „este protejat în mod corespunzător împotriva deteriorării pe perioada transportării, încărcării, descărcării, în special printr-o ambalare și o stivuire corespunzătoare a încărcăturii, pentru a demonstra că articolul vizat nu face parte din categoria deșeurilor electronice.”.

28. Pct. 112

Se recomandă excluderea textului conținut în paranteze.

29. Anexa nr. 9

Se sugerează corelarea normelor din pct. 69 și Anexa nr. 9, astfel încât noile condiții de marcare și etichetare să fie aplicabile începând cu 31 decembrie 2020.

În speranța unei colaborări fructuoase pe viitor, ne exprimăm disponibilitatea pentru detalierea comentariilor și recomandărilor adresate în contextul unei întrevederi.

Cu respect,

Mila Malairău

Director Executiv

A. P. „Camera de Comerț Americană din Moldova”